

Oryantalizm (2. Bölüm)

Yayınlanma Tarihi : 01.06.2024

(Makalenin 1. Bölümünü okumak için [tıklayınız](#))

Oryantalizm ve Seyyahlar

18. ve 19. yüzyıllar boyunca çok sayıda batılı seyyah İslam ülkelerine yolculuk yaptılar. O zamanlar böyle yolculukları yapmak kolay değildi, çünkü ulaşım imkanları gelişmiş değildi. Hatta bu türlü yolculuklar tehlikeli bile olabiliyordu. O zaman şunu sorabiliriz: Batılı seyyahlar niçin bu kadar çok tehlikeyi göze almaktaydılar? Bunun sebepleri olarak şunları ifade edebiliriz: Bu seyyahların bazıları kendi kültüründen kaçmak istiyor, bazıları da yeni yerler keşfetme zevkini arıyordu. Bazılarının amacı ise şöhret sahibi olmak, boş zamanlarında yolculuk eden kibar kadın ve erkekler gibi günün modasına uymaktı.

Bununla beraber bu seyyahlar arasında başka amaçlar taşıyanlar da vardı. Bunlar Müslüman isimleri almışlar, Müslümanlar gibi giyinmişler ve bu kılıklarla İslam toplumları arasında serbestçe dolaşmışlardı. Bunların yolculukları Müslümanlara hayran oldukları için değildi. Bunların amacı Müslümanlar arasında bölücü fikirler yaymak ve yıkıcı eylemler gerçekleştirmektir. Bu nedenle yazdıkları kitaplarda hem İslam'a hem de Müslümanlara düşman oldukları açıkça görülmektedir. Eğer bu kimseler Müslümanlığa hayran olsalardı Müslüman olurlardı.

Bu seyyahlardan bazıları Hristiyanlığın İslam'dan üstün olduğunu kanıtlamak istiyordu. Ayrıca batı dünyası daha güçlü bir hale gelirken yönetimleri ve özel teşebbüs sahipleri daha fazla büyümek arzusuna kapıldılar. Bu nedenle aslında bu yolculukların altında yatan gerçek ticaret sömürsü ve politik istihbarat elde etmektir. Ticari amaçlar aslında politik hakimiyete yönelik bir kılıftır. Tarihte daha sonra ispatladığı gibi "İngiliz Doğu Hindistan Şirketi" ve "Hollanda Doğu Hint Adaları Şirketi" Hindistan ve Endonezya'nın sömürgeleştirilmesi için tasarlanmış birer kılıftır.

Hindistan'a giden deniz yolunun 15. yüzyılda Vasco da Gama tarafından keşfedilince, İngiliz, Fransız, Portekizli ve Hollandalılar harekete

geçerek ticaretlerini yeni sınırlara doğru genişletmek istediler. Bunun sonunda yeni yerlerin zapt edilmesini ihtiyaç duydular. Ancak bu bölgelerin Müslüman olan Moğol ve Osmanlı idarecilerin elinde olduğu için, batılıların İslam'a yönelmeleri bir zorunluluk oldu. 19. yüzyıla gelindiğinde İngilizler birçok İslam ülkesine doğru sadece ticaret yolları değil, aynı zamanda politik nüfuz da tesis etmişlerdi. Moğol imparatorluğunun tamamı 1857'de İngilizlerin ellerine geçmişti. Orta Doğu hala Osmanlıların kontrolü altında olsa bile, İngilizler bu topraklarda yatan servetlere göz dikmişlerdi. Bu bölgeyi dolaşan birçok seyyah bu ganimetleri ele geçirmenin İngilizler için ne kadar kolay olacağını tespit ediyorlardı.

Bu seyyahların ilk ve en önemlilerinden biri 1817'de Kahire'de ölen John Lewis Burchardt idi. Bu şahıs Şeyh İbrahim İbn Abdullah isimli bir Müslüman sıfatıyla gezip dolaşıyordu. "Bedeviler ve Vehhabiler" adlı bir kitap yazmıştı. Bu kitapta Müslüman halklarını son derece olumsuz özelliklerle yansıtıyordu. Türkleri Araplardan daha zalim olarak görüyordu. Ancak Araplar hakkında da hiç iyi şeyler ifade etmiyordu. Ona göre Arapların başlıca meşguliyetleri yağmacılık yapmaktı. Bu nedenle Arapları bir haydut millet olarak isimlendirilebileceğini düşünüyordu. (Asaf Hüseyin, Batı'nın İslam'la Kavgası)

Bu türlü iddialar Edward William Lane (1801,1876) gibi diğer araştırmacılar ve bilim adamları tarafından da desteklenmekteydi. Lane'nin "Modern Mısırlıların Örf ve Adetleri" adlı kitabında, Binbir Gece Masallarındaki karakterlerden etkilendiği için, Mısırlıları ve kültürlerini benzer bir tarzda resmetmiştir. Kitabında erkeklerini hoppa, kadınlarını ise çapkın olarak tasvir ediyordu. Müslümanlar arasındaki ismi Mansur Efendi olan Lane, hayatının sonlarına doğru Ortadoğu konusunda bir otorite sayıldı. Ondan sonra Edward Henry Palmer (1840,1882) kendisini şeyh Abdullah olarak tanıttı. "Göç Çölü" gibi kitabının yanı sıra Harun Reşid'in biyografisini ve Sina yarımadasına

yaptığı yolculukları anlattı. O da Arapları felaket, şiddet ve zulüm saçıp yayan çapulcular olarak tasvir ediyordu ve onları korkunç bir bela olarak atfediyordu. Bu nedenle bedevilerin varlıklarına son verilmeliydi.

Fitne ve fesat tohumları taşıyan bir diğer seyyah Richard Burton (1821,1897) Pakistan'ın Sind eyaletine yolculuk yaptı. Mirza Abdullah adını alarak İranlı kılığına girdi. Yaptığı casusluklar sayesinde General Charles Napier tarafından burası 1844'te işgal edildi. 1853'te Arap kılığına girerek Mekke ve Medine'yi ziyaret etti. Burayla ilgili bir kitap yazarken Mekke hakkında şunları söylüyordu: "Mısır'da olduğu gibi eski dönemlerin dev parçaları yok. Yunan ve İtalya'da olduğu gibi zarif ve ahenkli güzelliğin kalıntılarına rastlanmamakta; Hindistan'daki binalarda olduğu gibi barbarca bir görkem yok; yine de manzara alışılmışın dışında ve eşsiz; birkaç insan ünlü mabedi nasıl da ziyaret ediyorlar." Burton bu kitabında "soylu vahşi" bir mümin imajı oluşturmaya çalışmıştı. Arapların kolaylıkla yönlendirilebileceğini tavsiye ediyordu. Burton gezdiği yerlerdeki erkek ve kadınların cinsel hayatlarına da ilgi gösteriyordu. Kadınlar onun tarafından cinsel köle olarak görülüyordu ve onun erotik tercümeleri gizli olarak basılıyor ve cinselliği arzulayan erkekler arasında dolaşuyordu. Böylece Burton, kendisine ev sahipliği yapan halka dair çarpıtılmış bir imaj oluşturarak onlara ihanet ediyordu.

William Blunt (1840,1922) Araplara karşı daha ölçülü eleştiriler yapıyordu. Aslında bu tavrı onlara sempati duyduğundan değil, Türklere karşı ayaklanmalarını temin maksadıyladır. Blunt'ın derdi Türk ve Arap Müslümanlarını birleştiren dini bağı ortadan kaldırmaktı. Mısırlılar hakkındaki ise, onların uysal oldukları ve eğer birkaç kuruş daha az vergi verme hediyesiyle gerilirse İngiltere Kraliçesi ve Papa'yı coşkuyla selamlayacakları kanaatindeydi.

Blunt böylece Osmanlı imparatorluğu içinde nifak tohumları ekti. Araplara İslam Halifeliğinin kendilerinin hakkı olduğunu ve bu sebeple

kendilerini Türk boyunduruğundan kurtarmaları gerektiğine inandırdı. Bunu gerçekleştirmek için bedevileri “çölün asil insanları” diye vasıflandırdı. Onun bu düşünceleri batı yanlısı Arapları başa geçiren Albay Lawrence tarafından uygulanmıştı. Bu konuda çalışmış daha birçok seyyah sayabiliriz. Hepsi aynı menfaat için İslam toplumlarını incelemiş ve kendi ülkelerinin menfaatleri için iş planlamışlardı.

Bu konuda Prof. Dr. Asaf Hüseyin “Batının İslam’la Kavgası” adlı kitabında şunları yazmaktadır:

“İngiliz olsun veya olmasın, özellikle ele aldığımız bütün seyyahlar ırkçı ve emperyalistti. Hepsi de ülkelerinin çıkarları için çalıştı; Müslüman veya Hıristiyan Arap kılığına büründü ve kendilerine misafirperverlik gösteren, güven duyan insanları kullandılar. Politik amaçlar bir yana, kitaplarında iki eğilim ağır basıyordu. Birinci olarak, Doğu’nun, aşırı şehvetin hüküm sürdüğü bir yer olduğu yolunda ısrarlı iddialar vardı. İkincisi ise, dünyanın bu bölgesinin, tabiatında mevcut olan şiddetle karakterize olmuş bir diyar olduğu iddiasıydı. Bu temalar, önem ve önceliklerini Ortaçağ düşüncesinde kazanmışlardı. Eğer Doğulu halkların tembel, cinsellik ve şiddet düşkünü ve kendilerini yönetmekten aciz oldukları öne sürülebilirse, o zaman emperyalistler müdahale etme ve yönetime el koyma konusunda kendilerini mazur gösterebileceklerdi. Bu tür gerekçelerden hareketle sömürgeciler, politik hakimiyet ve ekonomik sömürü için müdahalelerde bulundular. Şu halde, bu seyyahlar devri, Ortadoğu’nun durumu hakkında yeterli derecede istihbarat ve malumat vermiş oluyordu. Yeni seyyah nesli G.E. Leachman, T.E. Lawrence, H. St. J. Philby ve J.B. Glubb gibi aynı zamanda Ortadoğu konusunda uzmanlaşmış olan askeri istihbarat subaylarından oluşuyordu. Leachman, Irak’ta istihbarat topluyor, Lawrence Mekke Şerifi Hüseyin ile birlikte çalışıyordu. Philby, İbn Suud’un bir dostu haline gelmişti ve Glubb, İran ve Ürdün’de faaliyet

gösteriyordu. Bunlardan bazıları 19. yüzyıl seyyahların yarattığı imajları pekiştirmekten başka bir şey yapmayan seyahat kitapları kaleme aldı. Artık Orta Doğu, politik hakimiyet ve ekonomik sömürü için hazır hale getirilmişti.

Bu seyyahların pek çoğu, doğrudan veya dolaylı olarak kendi ülkeleri hesabına istihbarat topladı. Böylesi casusluk faaliyetleri sır olarak saklandı ve asla açık bir şekilde kabul ve itiraf edilmedi. Her ne kadar bazı İslam ülkelerinde Batılı diplomatik elçilikler mevcut olmuş ise de, Müslüman kıyafet ve isimleriyle seyyahlar halk arasına daha kolay girebiliyorlardı. Günümüzde bu tür seyyahların yerini, CIA gibi Batılı ülkelerin istihbarat örgütleri almış bulunmaktadır. Bu örgütlerin elemanları, gazeteci veya iş adamları gibi çeşitli kisveler altında Müslüman ülkelere sızmaktadırlar. Toplanan istihbarat, modern teknoloji sayesinde daha ileri ve teferruatlı bir hale gelmiştir ve Batılı ülkeler tarafından, büyük çıkarların bulunduğu yerler olarak görülen Müslüman ülkeler hakkında kullanılmaktadır.”

Oryantalizm, Aydınlanma, Batılılaşma

Oryantalizm kendisini Batı'daki aydınlanma dönemindeki üretilen fikir ve düşüncelere dayandırmak çabası içindedir. Bunu çeşitli propagandalarla doğu insanına inandırmaya çalışmıştır. Buna bazı insanlar inanmış ve oryantolizmin ortaya koyduğu düşünceleri batılılaşma olarak benimsemiştir. Bunların yanlış olduğu, oryantolizmin asıl amacının insanları sömürmek olduğu birçok yazar tarafından anlatılmıştır. Bu konuda birçok kitap yayınlanmıştır. Bu kitapların içeriklerini aşağıda ele alıyoruz.

“Osmanlı ve cumhuriyet aydınlarının farkına varamadığı şudur: Avrupa'nın zihin tarihi, 18. yüzyılla sınırlı olan bir aydınlanma düşüncesine indirgenemez. Avrupa'nın zihin tarihi “kendi karşıtını

üreten süreçlerin tarihidir.” (Hilmi Yavuz, Modernleşme, Oryantalizm ve İslam)

Kendisini kalın duvarlar gerisine hapseden bir Avrupalının insanlık barışına bir katkıda bulunabilmesi de beklenemez. Oryantalist söylemin başlıca özelliği, Batı'nın benzersizliğini göstermek için farkı vurgulamaktır. Doğu'yu kurtarma görevinde Batı efendidir, Doğu'ya düşen rol ise efendi karşısında köle olmaktır. Asırlarca batılılar tarafından ezilen Yahudiler, günümüzde batılıların ileri karakolu olarak bir anda ezenlerin safına geçebilmişlerdir. Batı kendini, evrensel aklın ve medeniyetin tek temsilcisi olarak görmektedir. (Özcan Hıdır, Batı'da Hz. Muhammed İmajı)

Atilla İlhan, “Hangi Batı” adlı kitabında şunları söylemektedir:

“Doğu kendini tanımlayamaz, savunamaz onun bir başkası tarafından temsil edilmesi gerekir; bu işlevi yapacak olan ise Batıdır. Kendi dışındakileri “üçüncü dünya” gibi kategorilere ayıran Avrupa'nın asıl amacı, dünyanın geri kalanının aşağılanması ve aşağılanmış haliyle farklılaştırılmasıdır. Böylece kendi üstünlüğünü daha rahat bir şekilde kabul ettirecek bir alan yaratmış olacaktır. Batının kurguladığı Doğu kavramı coğrafi olmaktan öte, ideolojiktir. Batının yükselişinde oryantalizmin payı küçümsenemeyecek kadar önemlidir. Zira oryantalizm, batının üstünlüğünü vurgulamak, bu üstünlüğün yayılmasını sağlamak, ötekilere bunu inandırmak ve Doğunun farklılıklarını ortaya dökmenin, Doğunun zenginliklerini edinebilmenin ideolojisi olmuştur. Batı, Batılı olmayanlara “çağdaş”, kendisiyle “eş zamanlı” olma hakkı tanımaz. Batılı olaylara iki ayrı pencereden bakar. Mesela bir Fransız, kendi gibi batılı komşusuna hoşgörülü iken öteki kabul ettiği ve yönettiği zannettiği ülke halklarına ise alaycı, küçümser ve merhametsizdir.”

Batılı ruh kendi olumsuzluklarını ötekinin üzerine yıkarak, günahlarından arınmayı düşünmüştür. Yunan'da yabancıyı barbar olarak gören düşünce, bütün batı tarihi boyunca değişmeden devam etmiştir. Avrupa bireyi, her şeyi kendisi için isteyen, maddeye ancak ona sahip olmak ya da egemen olmak için yaklaşan bir bencilliğe sahiptir. Emperyalizm tarihçisi İngiliz Prof. DR. John M. MacKenzie'ye göre, "Oryantalist incelemeler, batının entelektüel, teknolojik, siyasi, askeri ve iktisadi üstünlüğünün ifadesinin bir yolu oldu. Oryantalizm iktidarın bir aracı ve hâkimiyetin sembolü bir yapıyı temsil eder, hakikati değil.

Politika düşünürü olan Fransız Montesquieu (1689,1795), 18. yüzyılda "Doğu despotizmi" fikrinin yayılmasına en büyük katkısı sağlarken aslında doğuya bir kez bile ayak basmadığı gerçeği görmezden gelinmekte idi. Buna karşı doğruyu ifade eden batılı yazarlar da vardı. Doğuya seyahat yapmış olan Doğu Bilimci Abraham Hyacinthe Anquetil-Duperron (1731,1805), "Legislation orientale" adlı eserinde, doğuda despotizm kavramının tanıtıldığı gibi olmadığını, bireylerin serbestçe mülk sahibi olduğunu, hükümdarlarında uyması gereken kurallar olduğunu, doğu konusundaki yanlış anlayışın istisnalar, suistimaller ve ihlallerin abartılması, çarpıtılmasından kaynaklandığını söylemekte, doğu despotizmi kavramı ile Avrupa'nın doğuyu sömürme faaliyetlerini meşrulaştırdığını vurgulamaktadır.

Oryantalizm, batılı emperyalist efendilerin Doğuyu işgal etmelerini meşrulaştırmış ve altyapısını hazırlamıştır. Ortaçağda yapılan birçok tabloda, Hz. İsa'yı çarmıha gerenlerden birisi Müslüman olarak tasvir edilmiştir. Oryantalist ressamlar Avrupa şehirlerinde platolar oluşturmuş, hayallerindeki doğu imajını buralarda resme dökmüş, harem veya köle pazarında diye resmettikleri kadınlar ise Avrupalı model veya kuzey Afrikalı Yahudi kadınlardan oluşturmuşlardı. Oryantalist anlayışın bugün de devam ettiğini Eski İtalyan başbakanı

Silvio Berlusconi'nin, International Herald Tribune gazetesinin 27 Eylül 2001 tarihli nüshasındaki sözlerinden anlayabiliriz. Berlusconi şöyle diyor: "Üstün değerlere sahip Batı yeni insanları Batılaştırıp (Occidentalize) fethetmek zorunda" Bu sözler kökleri eskiye dayanan oryantalizmin devam ettiğini göstermektedir.

Ömer Baharoğlu, "Oryantalizm, İslam ve Türkler" adlı kitabında şöyle söylemektedir:

"Batı Doğu adına konuşur ve onu temsil etmelidir. Batı Doğuya hep cinsellikle yaklaştı. Doğulu kadının haklarını savunur gözüktü. Avrupa, Doğuya aydınlık ve özgürlük götürme görevini üstlenmiş olarak kendini her zaman doğunun efendisi gördü. Aslında bu, sömürgeci girişimleri normal göstermek için ihtiyaç duyulan bir açıklamaydı. Batıya hâkim olan üç etkin faktör vardır: Yunan felsefe ve akli, Hıristiyanlık inancı ve endüstri devrimi ile beraber ortaya çıkan emperyalist dünya görüşü. Batının İslam algısını, hakim medeniyet olma duygusundan ve Greko-Roman ve Yahudi-Hıristiyan köklerinden bağımsız ele alamayız. Batı medeniyetinin kökleri Greko-Roman kültürü ile Yahudi ve Hıristiyan geleneğidir. Eski Yunan kültürü, politeist yani çok tanrılı bir dine sahip idi. Yunan siyasi-toplumsal yapısı Yunan olmayanları barbar kabul ediyordu."

Bazıları oryantalizmin bilimsel bir faaliyet olduğunu iler sürmektedirler. Onlara göre Oryantalizm bilimsel merak kaynaklı olup, bilinmeyen olarak nitelendirilen ve gizemini koruyan Doğu'nun dillerini, kültürlerini araştıran bir disiplindir. Bu kesim, araştırmalarını objektif bir metotla yürüttüklerini savunsalar da, yaptıkları çalışmalarda Batı'nın Doğu üzerindeki maddi/manevi sömürgecilik faaliyetlerini görmezden gelmişlerdir. Oryantalistlerin araştırmaları bilimsel havaya bürünmüş bir şekilde saklanan emperyalist hedeflerdir. İngiliz Bernard

Lewis 1979 yazında, “Ortadoğu araştırmalarının durumu”nda çıkan, ‘Amerikan bilim adamı’ adlı makalesinde şöyle demektedir: “Avrupalı olmayan medeniyetler bugün bile, entelektüel merak sahibi olmanın nedenini anlamakta çok güçlük ekerler. İlk Avrupalı Mısırolog ve arkeologlar Orta Doğu’da kazıya başlayınca halk onları casus ya da ajan olarak nitelendirmişlerdi.

Aslında, Oryantalizmi akademik merak saikiyle açıklamaya çalışan ve tüm eleştirilerini bu iddia üzerine kuran Bernard Lewis’in ABD siyasetiyle ilişkilerinin niteliğine bakmak bize bu konuda yeterince açıklama verecektir. Amerika politik bilimci Leonard Binder (1927,2015), “Orta Doğu Hikâyesi” adlı kitabında şunları söylemektedir: “Avrupa’nın yabancı kùltürlere ilgi her zaman işgal, sömürme, ticaret sebeplerle olmuştur. ABD’nin bölgesel araştırmalar geliştirmesinin temel nedeni siyasal olmuştur. İş alemi ve hükümet arasındaki ilişkilerin günden güne gürbüzleştiği bir ortamda, bir kùltüre ilişkin bilgilerin gerçek amacı ne olabilir? Bugün İslamiyet’e ilişkin hemen hiçbir çalışma bağımsız ve aędař baskılarından korunmuş değildir. İslamiyet uzmanı akademisyenler hep bir ağızdan İslamiyet’in Batı’yı tehdit ettiğini haykırırlar.

“Oryantalist çalışmalarda objektiflik, tarafsızlık ve bilimsel namus aramak boşunadır. Avrupa’da İslam dinini incelemekle uğraşanlar, ya Hıristiyanlığa inanırlar ya da inanmazlar. Eğer Hıristiyanlığa inanan biri ise, bu incelemelerinde, nesnel gerçeklik yani mutlak doğru ile şahsi fikir ve hislerini birbirinden ayırması zor oluyor. İslam dini Hıristiyanların gözünde ilahi olmadığı için, Hıristiyan alimlerinin İslam dini için yapacakları araştırmalarda, ellerine geçen kitapta saldıracak yer aramaktan ibarettir. İnanmayanlara gelince, bütün dinlere bilimsel gelişmelerin en kuvvetli engel gözüyle bakmaktadırlar.” (Namık Kemal, Renan Müdâfaanâmesi)

Müslüman olduktan sonra Seydi Abdülkerim olarak adını değiştiren Fransız gazeteci Roger du Pasquier (1917,1999) şöyle şöyler: "Batı hiçbir zaman gerçek anlamda İşlamiyet'i tanımadı. Hıristiyanlar sürekli olarak ona iftira ve hakarete bulundular. Batılıları birçoğuna göre İşlam üç şeyden ibarettir: Fanatizm, kadercilik ve çok evlilik. Batıda yapılan Doğu araştırmaları tarafsız bir bilimsel anlayışla yapılmamıştır."

Batının Doğu incelemelerinde akademik bir gayeye rastlamak neredeyse imkansızdır. Tercüme veya fihrist çalışmaları, görünürde ilmi çalışma gibi gözükse de gerçek hedefleri, Allah'ın kitabı hakkında insanları şüpheyeye düşürmek amacı taşımaktadır. Amaçları ilmi araştırma değil, fikir propagandası ile İşlam dinini yıkmaktır. Doğu ile ilgili çalışmalar, öncelikle Batı için hazırlanmıştır. Batının Doğu ile çatışma içinde olması, bu bilgilerin düşmanca bir duygunun altında biçimlenmesine yol açmıştır.

Batılı ülkeler gazeteciler, aydınlarla irtibata geçip onlar vasıtasıyla Doğu ülkelerin içişlerine karışmakta, toplumlarının aralarında ayrılık çıkardıkları ülkeleri birbirine düşürmektedirler. Bunun sonunda, Batı prensiplerine göre yetişmiş aydınlar arasında dini inancın süratle çökmeye yüz tuttuğu hususunda şüphe yoktur. Hiçbir medeniyetin maziye bağlılığını kaybettikten sonra varlığını korumaya muktedir olamayacağı aşıkardır.

"Oryantalistler İşlam'dan uzaklaşanları "aydın" olarak nitelendirmektedir. Oryantalistlerin özellikle aydın çevreler üzerindeki tesirleri vardır. Müslümanlar tarihinde ilk defa İşlam dünyası, kendisi hakkındaki şeyleri batı imalatı imajlarından, haberlerden öğrenmektedir. Yönetici sınıf ise batı kontrolündedir. Sömürgeciler dini siyasetten ayırma yollarını araştıran sekülerist doktrinler ithal ettiler. Sekülerist fikirler sadece Arap, Türk ve İranlı entelektüeller arasında değil fakat onların Batılılaşmış siyasi liderleri arasında da pek çok yeni taraftarlar buluyordu." (Asaf Hüseyin, Batının İşlam'la Kavgası))

Müslüman geçinen yarı aydınlar, oryantalistlerin tesiri altında kalmışlardır. Batı kültürünün tesiri altında kalan bu aydınlar, oryantalistlerin gözüyle İslam'ı ve Müslümanları değerlendirmeye başlamışlardır. Onlar oryantalistlerin gerçek olandan başka söz söylemeyeceğini, onların son derece hassas ilmi metotlara uygun hareket ettiklerini zannetmişlerdir. Bunun sonucunda aydın kesim hem kendi kültürlerinden habersiz kalmışlar hem de gerçeğin tek ölçüsünün Batı'da olduğunu kabul etmek zorunda kalmışlardır. Oysa bu yanlışlarını geç te olsa anlayacaklardır. Onların asıl yanlışlarının sebebi eski metinleri okuyup anlamadaki zorluğu göze alamamalarıdır

Oryantalistler, Batı hayranı olan elitlerden azımsanamayacak bir kitleyi peşlerine sürüklemişlerdir. Kendi kültürüne yabancılaşan, oryantalist fikirlerden etkilenen birçok yerli aydın kendi kültür ve dinine yabancılaşmış, kendilerini onlardan farklı, uzak ve batının yanında görmeye ve göstermeye çalışmışlardır. Sonradan Müslüman olan Prof. Dr. Hamid Algar, Batı'nın İslam dünyasına yönelik yıllarca süren askeri ve siyasi saldırılarının bir sonucu olarak, Müslümanların batıya karşı daima "özür dilemeci" bir tavır içerisinde olduklarını belirtir.

Ateistler İslam dinini kabul etmeyen ve toplumun manevi değerlerine düşman olan fakat Müslüman olmayan insanlara karşı sempati besleyen insanlardır. Örneğin ateist sanatçımız İlyas Salman, "İsraili arkadaşımın önünde saygıyla eğiliyorum. Ama ben Ömer'in önünde eğilmem, Osman'ın önünde eğilmem." demektedir. Aynı durum diğer İslam ülkelerinde de söz konusudur. Bütün İslam ülkelerinde Avrupa'ya bağlı olma şuurunu taşıyan ve bu şuuru her zaman dile getiren bir nesil yetiştirilmiştir.

Edward Said, sömürge entellektüeli kavramını şöyle açıklar: "Kendini Avrupa kültürü ile tanımlayarak, sömürgeci ülkeyi anavatan sayarak, her zaman Avrupalı hakimiyetin kültürel perspektifi ile yazarlar. Sömürgeci entelektüel kendini, kendi halkı karşısında yenik düşmeye

yazgılı konumda göstermenin dışında, bir meşrulaştırma olanağına sahip değildir.”

Aydın sınıf, batı medeniyetinin tesiri altında şahsiyetini kaybetmiş ve aşırı derecede batı hayranlığına müptela olmuştur. Batı karşısında toplumun her alanında ve her kesiminde içselleştirilmiş bir eziklik taşımaktadırlar. Oryantalistlerin takipçileri, batıyı kendilerine kible ve hayatlarının rehberi yaptılar. “Türkiye'de, kendisini modernleşmiş, Avrupalılaştırmış, Batılılaşmış sayan bir kısım insanımız, geleneksel kimliğini ön plana çıkaran bir başka kısım insanımızı ilkel, pislik olarak kabul etmektedir. Onlara ancak aşağılayıcı, horlayıcı bir söylemle atıfta bulunmaktadırlar. Kendi yerli halkını öteki olarak işaretlemektedirler. Batılılaşmanın bizi getirip bıraktığı yer burasıdır: Kendi yerli halkını, insandan daha aşağı, batıyı ise insandan daha yukarı neredeyse bir tanrı gibi görmek. Modernin kendi halkına ve batıya bakışı hemen hemen hiç sorgulanmadı. Neden acaba?” (Hilmi Yavuz, Modernleşme, Oryantalizm ve İslam)

İslam ülkelerinde sömürgecilerin uzun müddet hüküm sürebilmesi için, Müslümanların dinlerinden uzaklaştırılmaları lazımdı. İngilizler, Mısır'da okullarda iktisadi ve toplumsal adaleti içeren bir devlet nizamı, öğretim ve eğitim için bir sistem, başlı başına bir hayat ve hayatı içine alan bir düzen olan İslam'ın emirlerinden hiç birisini öğrencilere okutmadılar. Mısırlılardan, Avrupa'ya köle olma şuurunu taşıyan ve bu şuura dibine kadar dalan bir nesil yetiştirdiler. (Profesör Muhammed Kutup, İslam'ın Etrafındaki Şüpheler)

Bunun sonucunda aydın kesim hem kendi kültürlerinden habersiz kalmış hem de gerçeğin tek ölçüsünün Batı'da olduğunu kabul etmiştir. Bu durumumuz yabancıları bile şaşırtmakta ve zihinsel ve entelektüel köleliği anlayamadıklarını söylemektedirler. Bir yanı ile Müslüman, bir yanıyla Batılı fakat kendini ne İslam medeniyetine ne de batıya ait

hisseden insanlar bu ikili ruh halinin ağır baskısı altında sürekli krizlere maruz kalacakları muhakkaktır.

Roman ve sinema ile batılı olmayı ötekileştiren oryantalizm, batıyı hâkim bir evrensel norm ve merkez olarak ilan etmektedir. Bunun etkisinde kalan insanlarımız insanı hayrete düşüren davranışlarda bulunmuşlardır. Bunların bazı örneklerini şöyle verebiliriz: Twitter’da ‘Sevinçli’ adlı bir kullanıcı 3 Temmuz 2017 tarihli paylaşımında, “Kızım Disney Channel izleyerek büyüdü. Amerikan kültürüne son derece hakim ve ben annesi olarak ölünceye kadar kızıyla gurur duyacağım.” diye yazmakta idi. ‘Shrike’ adlı twitter kullanıcısı da, Arda Güler Real Madrid'e transfer olunca Arda ve annesinin fotoğrafını paylaşıp altına şunları yazar: “Annesinin açık ve sarışın olması ülkemizin imajı açısından mükemmel.” Evet, tam da oryantalistlerin istediği ideal “doğulu, ezik ve kimliksiz” kişilik örneği. Hâlbuki Bosna'lılar hepsi sarışındılar, ancak sadece Müslüman oldukları için Avrupa ortasında yaklaşık 4 sene (1992-1995) katliama uğramışlardı. Oyuncu Bade İşçil, bir zamanlar arabeks şarkı söyleyen "Mahsun'dan ayrıldıktan sonra hayatında ne değişti?" şeklindeki gazetecilerin sorusuna "Artık lahmacun yemiyorum. Ben batılı bir kızdım ve özüme döndüm." (Hürriyet, 11 Ekim 2007) diye cevap vermiştir. (Mehmet Bir, Oryantalizm Yanılgısı)

Bu konuda Hilmi Yavuz “Modernleşme, Oryantalizm ve İslam” adlı kitabında şunları ifade etmektedir:

“Müslüman toplumları hem entelektüel hem de kültürel açılardan zayıflamış ve dejenere olmuşlardır. Batı'yı ideal olarak tanıtan iki tip sosyal grup olduğunu belirtmiştir: Batılılaşanlar ve laikler. Mısır tarihi, İslami karakterlerini mümkün olduğunca yok ekmek amacıyla yola çıkarak yeniden yazıldı. Türkiye ve İran'da da buna benzer eğilimler iyi

bilinmektedir. Türk entelijansiyası, laikliği yanlış anladı. Modernite projesinin devlet ile sınırlı tuttuğu laikliği, bireysel alana taşıdı. Vulgarlaisizm, bu ülkenin en barbar ideolojisi. Çünkü kendisini hakikat görüyor, egemenlik kibriyle bakıyor ve modern olmanın havasıyla üstün sanıyor. Toplumuna, tarihine ve coğrafyasına yabancılaşan bir self-bilinci temsil ediyor. Bu topluma, kötü bir modernlik kopyacılığıyla bakıyor. O nedenle bilgili ama cahil, bilimsel sanıyor kendisini ama dogmatik. Her şeyi kopya ettiği kaba modernliği, vulgarlaisizmin (kaba laikçilik) üzerinden okuyor. Din karşıtı, toplum karşıtı ve tarih karşıtı bir zihin haline geliyor.”

Prof. Dr. Özcan Hıdır, “Batı’da Hz. Muhammed İmaji” adlı kitabında şunları yazmaktadır:

“Bilindiği gibi materyalist felsefe var olan her şeyin sadece madde olduğu iddiasındadır. Bu iddiaya göre madde sonsuzdan beri vardır, hep var olacaktır. Onlara göre maddeden başka bir şey de yoktur. Materyalistler bu iddialarına destek sağlamak için “indirgemecilik” olarak adlandırılan bir mantık kullanırlar. Esasen 18. ve 19. yüzyıldaki tartışma ve gelişmelerin bir ürünü olan ve farklı çeşitleri bulunan indirgemecilik, madde gibi görünmeyen şeylerin de aslında maddesel etkenlerle açıklanabileceği düşüncesindedir. Materyalist felsefedeki bu indirgemeciliğin anlayışı klasik dönemde pek çok oryantalist tarafından sirect rivayetleri başta olmak üzere İslam kaynaklarına farklı metotlar ama özellikle de revizyonist yöntemler uygulanmıştır. Bu yöntemlerle İslam’ın kökeni hakkında bilimsel kisve altında selektif ve seküler okumalarla sürdürülmüştür. Bu konuda Fransız E. Renan, “Mahomet et les origines de l’Islamisme” adlı makalesinde şunları söylemektedir: Bugün bir kimse abartısız olarak İslam’ın kökeni probleminin tamamen çözüldüğünü söyleyebilir. Zira onun kurucusunun (Hazreti Peygamber) hayatı 16. asırdaki reformasyon yazarlarından çok daha iyi bir şekilde

bizlerce bilinmektedir. Biz bugün yıl yıl onun düşüncelerinin çelişkileri ve zayıflıklarındaki değişimi izleyebiliyoruz.

Bu yaklaşıma göre Hazreti Peygamber dini kimliğinden, vahiy düzleminden soyutlanmakta ve sadece sosyal bir reformcu olarak görülmektedir. Günümüzde özellikle 1950 yıllardan sonra Hazreti Peygamberi fenomenolojik bakış açısıyla tanımlayan çalışmalar öne çıkmaya başlasa da, bugünün batı insanının ve oryantalist çalışmaların Hazreti Peygambere bakışında yukarıda söz konusu ettiğimiz orta çağ boyunca oluşmuş indirgemeci imajının etkisi genelde daha belirgindir.”

Avrupa sömürgecilik hareketini modernleştirme/medenileştirme söylemiyle yapar. Avrupa kendini evrensel değerlere sahip takdim eder. Oryantalizm, merkezi Avrupa olmak üzere, dünyanın her yerinde kolonicilik ve emperyalizmle hem eş anlamlı hem de eş amaçlıdır. (Ömer Baharoğlu, Oryantalizm İslam ve Türkler)

Prof. Dr. İbrahim Kalın, “Barbar Modern Medeni” adlı kitabında şunları söylüyor:

“Batı düşüncesinde medeniyet kavramı sömürgeciliğin öncü kolu olarak kullanılmış ve aslî manasından koparılmıştır. 19. yıl Avrupa devletleri, insan topluluklarını köleleştirirken, medenileştirme kavramına başvuruyordu. Sömürge düzeninde asıl amaç “vurgunculuk hevesi, zenginlik hırsı, mal sahibi olma amacı ve hükmetme arzusudur” ve bunlar “medeniyet kılıfı” ile saklanmaktadır. Hıristiyan aleminin işlediği barbarlıklara, medeniyet ıslahatları ve insanlık hizmetleri adları takılıyor! Emperyalizm, bedenden önce ruhların köleleştirilmesi programıdır. Kolonyal toplulukların öncelikle zihin dünyalarının ele geçirilmesi gerekirdi. Bunun içinde kapsamlı ve disiplinli eğitim programları düzenlenmeli, kolonilerdeki geri kalmış insanlar (!) eğitilmelidir. Batının Yahudi-Hıristiyan ve seküler medeniyeti, Avrupa

ile sınırlı kalmayacak kadar büyük ve önemli bir hazinedir. Gerektiğinde zorla kabul ettirilmelidir. Sömürgecilik, modern Avrupa'nın kendini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu bir kaynaktır. Sömürgeleştirilmiş öteki üzerinden kurulan hayali kimlikler, Avrupalı aydınların kendilerini daha iyi ve daha üstün hissetmelerine de katkı sağlıyordu. Avrupalı milletlerin kendi aralarında gözetmek durumunda oldukları eşitlik ilkesi, batılı olmayan toplumlar için geçerli değildi.”

Avrupalılar Medenileştirme görevlerinde kendilerini bir yetkiye sahip bulunmuş sanıyorlar. Haçlı ruhu da denilebilecek bu zihniyet görünüşte kendisini insanlığı kurtarmaya görevli bir mümessil rolü oynamaktadır. Bağımsızlıkları ortadan kaldırmak, kutsal sayılan her şeylerini bozmak gibi işlere nasıl “Medenileştirmek” ismi verilebilir? Buna Batı'lı aydınlar nasıl inanabilmektedirler?

Avrupa, Doğuya aydınlık ve özgürlük götürme görevini üstlenmiş olarak kendini her zaman Doğunun efendisi gördü. Aslında bu, sömürgeci girişimleri normal göstermek için ihtiyaç duyulan bir açıklamaydı. Halbuki amaç, Yeni pazarlar bulmak, memuriyet isteklerine Doğu ülkelerinde kadrolar tedarik etmek, artan nüfusa yerleşebileceği yerler temin etmektir. Servet kaynakları halkın istifadesinden ziyade istilacılarının kârı dikkate alınarak işletilir. Avrupalıların istila ettikleri Asya ve Afrika ülkelerinin birçoğu “anonim şirketler” vasıtasıyla yönetilmişti. (Halil Halid, Hilal ve Haç Çekişmesi)

Avrupa bu sömürgecilik hareketini modernleştirme/medenileştirme amacıyla yaptığını söyler. Avrupa kendisinin evrensel değerlere sahip olduğunu ileri sürer. Medeniyet götürmek beyaz adamın görevidir. Bu yoldaki Batının tüm amacı, ekonomik olarak maliyetli olsa da, Doğu'ya özgürlük getirmek ve onları medenileştirmektir. Onlara göre sömürge amaçlı olmayan bu çalışmalara emperyalist yakıştırması da anlamsızdır. Batılı kendisini şöyle savunuyor: “İslam Orta Çağa sıkışıp kalmıştır. Batı tarafından çıkarılması gerekmektedir, bu siyasi işgali ya da ekonomik

işgal şeklinde olabilir. O halde batılı bireylerin, İslam coğrafyasında yaptıkları için vicdan azabı çekmesine gerek yoktur. Çünkü Batı, medeniyete kavuşturmak için işgal etmektedir. Doğu, Batı tarafından zorla geliştirilmelidir. Bunun sömürgeciliği meşru kılan yapısı oldukça açıktır. Bu bağlamda, Mısır milliyetçiliği ve İran'ın bağımsızlığı için yürütülen kampanyalara Edward G. Browne destek olmuş, Arap milliyetçiliğini W. S. Blunt desteklemiştir.

Yazar Michael Curtis, bu görüşleri “Şarkiyatçılık ve İslam” adlı kitabında şöyle dile getiriyor: “Batılıların Doğu ülkeleri üzerinde yürüttükleri çalışmaların doğu üzerinde güce sahip olma arzusuna sahip emperyalist veya sömürgeci bir yaklaşımla sıkı sıkıya bağlı olmadığını belirtmek yerinde olacaktır. Doğu üzerinde yürütülen batılı çalışmaların bir tür sömürgeci güç olduğunu tartışmak mantıksızdır. Hatta Napolyon'un Mısır işgalini Curtis, bir çeşit Kahire'yi modernleştirmek olarak açıklamaktadır. Haçlı seferleri Arapların servetini ya da topraklarını ele geçirmek için açgözlü bir istekle başlanmamıştı. Aksine, Haçlı Seferleri katılımcılar için maliyetli bir girişimdi.”

Oysa gerçek öyle değildir. Ömer Baharoğlu “Oryantalizm İslam ve Türkler” adlı kitabında bunu şöyle açıklıyor:

“Amerika'da, Irak'a, Demokrasi, uygarlık ve barış getirme palavraları kullanarak sızmıştı. Batılılar Doğuyu, öteki olarak ele almış, ruhsuz bir obje gibi incelemişlerdir. Böyle bir yaklaşım, sömürgeciliği de kolaylaştıran bir ortam yaratmıştır. Batılıların; Amerika, Asya ve Afrika'da yaptığı soykırım ve sömürgeler neredeyse meşru ve haklıymış gibi gösterilmeye çalışılmaktadır.”

Filozof Frantz Fanon (1925, 1961), “Yeryüzünün Lanetlileri” adlı kitabında, “İnsanı düşünmekten başka bir meselesi olmadığını ilan

etmekten vazgeçmeyen Avrupa'nın her bir başarısının, insanlığın çektiğini acılar pahasına gerçekleştiğini biliyoruz.” diyor.

Jean Paul Sartre , “Yeryüzünün Lanetlileri” adlı eserin önsözünde şunları söyler: "Eğer dayanabilirsen, kendimize bakalım. İnsanlığımızın çırılçıplak haliyle yüzleşelim. Gördüğümüz, bir yalanlar ideolojisinden, yağmaya mükemmel bir meşruiyet hazırlamaktan başka bir şey değildir. Tatlı sözler, duyarlılık iddiaları, saldırganlığımızın bir kılıfıydı."

Siyonizm'in önderliğini yapan Balfour Deklarasyonu'nun fikir babası, Arthur James Balfour, 1910 yılında, İngiliz avam kamarasında şöyle bir konuşma yapar: "Doğulu ulusların bizim yönetimimiz altında olması iyi midir? “İyidir” derim ben! Onlar için Mısır'da olsak ta, sırf onlar için orada değiliz, gene de Avrupa için oradayız." Emperyalizmle ilerlemeyi özdeşleştiren Leroy Bealien, ‘Sömürgeciliğin, sömürülen topluma hayat kazandıracağını, hatta onun doğuşunu sağlayacağını.” yazmaktan çekinmemiştir. Ona göre bir toplum, yüksek bir olgunluk ve güç düzeyine ulaştığında sömürgeciliğe girer. Sömürdüğü topluma şekil verir, gelişimini gözetir ve doğuşunu sağladığı topluma hayat kazandırır.” Gabriel Charms daha açık konuşur: “Avrupalı güçler Doğuda olmayınca, Akdeniz ticaretimiz bitti demektir, Asya'daki geleceğimiz bitti demektir. Güney limanları bizim için öldü demektir. Ulusal zenginliğimizin en önemli kaynaklarından biri kuruyup gitti demektir.”

Uygarlık götürme hastalığı bin yıldır oryantalist söylemin dilinden düşmediği için, yani Haçlı Seferlerinin başlangıcına neden olanı Papa II. Urban'ın fetvalarından günümüze kadar, hem oryantalizme hem de emperyalizme, tarih-aşırı bir kimlik kazandırmıştır. John Stuart Mill şöyle der: "Despotizm politikaları yani işgal, baskı, sömürgeleştirme, kültürel yabancılaştırma barbarlara yönelik muamelede ‘meşru’ bir yönetim şeklidir." Lee Harris'in, “medeniyetin koruması ile kastettiği şey, Amerikan emperyalizminin herkes tarafından meşru kabul edilmesidir.” J. B. Kelly, “Arabistan, Körfez ve Batı” adlı kitabında, Asya

ve Afrika ülkelerindeki sorunlar için çözüm olarak yeniden işgali önermektedir. Halbuki oradaki sorunların nedeni bu işgallerdir.

Ne 1970'lerde ne de günümüzde hiçbir şey değişmemiştir: 28 Haziran 1970 tarihli New York Times gazetesinde George Ball, "Orta doğudaki Amerikan çıkarlarının çok önemli olmaları nedeniyle, Başkan'ın Amerikalıları muhtemel bir orta doğu işgali olgusuna karşı "eğitmesi" gerektiğini" söylüyordu."

Sömürgecilik, evrimci ve ilerlemeci tarih anlayışı, ilkel toplumların ancak dışarıdan radikal müdahalelerle dönüşebileceği kabulünü de insanlara dayatmakta idi. Michael Curtis, "Şarkiyatçılık ve İslam" adlı kitabında "Batı ülkelerinin Arap ve İslam ülkelerindeki sosyal ve politik tutumda değişim yaratılması için harcanan çabaya destek bulunmasının, demokrasiyi desteklemesinin ya da "insancıl amaçlar doğrultusunda müdahalede bulunmasını" gerekli olup olmadığı hala bir sorundur" diye yazabilmektedir. Fransa'nın Afrika'daki hâkimiyet hegemonyası, doğunun yaşam şartlarını iyileştirecek, daha az gelişmiş olan bu ilkelerin çağdaşlaşmasına yardımcı olacaktır. Fransız emperyalizmini savunan Michael Curtis'e göre Fransa, Akdeniz ve Kuzey Afrika'daki konumunu, İngiltere'nin egemenliğine karşı kurmak zorundadır. Ona göre savaş, toplumların ufkunu genişletir, alevlendirir, insanlara hareket zemini sağlar. Ülkeyi güçten düşüren savaş değil, barışseverliktir. Michael Curtis, Fransa'nın rekabet halinde bir ülke olarak gördüğü İngiltere'nin, Sepoy İsyanını bastırması sırasında gösterdiği şiddetin de medenileştirme misyonu olduğuna inanmaktadır. Michael Curtis, bu vahşeti şöyle yorumlar "Bu vahşileri yönetmek için aldığınız ünvan, onlardan daha iyi olduğunuzu göstermektedir. Yapmanız gereken onları cezalandırmaktır; onlar gibi davranmak değil." Yazar yapılan bu katliamı "Hıristiyanlığın ve medeniyetin zaferi sayılan bir başarı" olarak yorumlar. Bir ulusun, ruhunun sömürgeleştirme sayesinde ayakta tutulabileceğini ileri sürer.

Ona göre, İngilizler, doğudakiler gibi barbar veya yarı barbar toplumlar üzerinde hegemonya kurmaya belki de en uygun toplumdur. Çünkü tüm medeni toplumlar içerisinde kendi geleneklerine kesinlikle en sağlam şekilde bağlı olan İngilizlerdir. Curtis'e göre, İslam ortaya çıkışından itibaren Avrupa için daima bir tehdit olmuştur. Bunu göz önüne alan Curtis, Batının son yüzyıllar boyunca Doğuya karşı takındığı tutum ve davranışlar ile ilgili bir suçluluk kompleksinin, bir nebze kadar hala Batı kültürü içinde kol geziyor oluşunu kabul etse de, şu iki husus hakkında dikkat çekmektedir: Öncelikle Doğu, Batının Doğuya yönelttiği saldırganlığa karşı pasif kalmamıştır. Batlıların, Doğu toplumlarındaki arzu edilen ilerici değişiklikler olarak gördükleri unsurları geliştirmek adına gerçekleştirdikleri faaliyetler ve girişimleri hatırlamak da aynı zamanda faydalı olacaktır. Yazar ayrıca, Batı toplumlarının öteki kültürlerle uğraşırken emperyalizm, ırkçılık veya avrosantrik (Avrupa ve Avrupalılara ve onların kültürüne odaklanan) bir tutum takınmadıklarını ileri sürer. Curtis, yapılan zulümleri dile getirmeyi de "modern İslami tutuculuk" olarak nitelendirir. Kısaca yazar, Müslümanların yaptıklarını, Avrupalıları "aşağılama" olarak nitelendirirken, kendi yaptıkları katliamları, "medenileştirme, modernleştirme" olarak takdim etmektedir. Avrupalıların kendisini savunmasını ve Müslümanlara karşı saldırılarının emperyalizm olarak suçlanmasını "ironi" olarak nitelendirmektedir.

Michael Curtis kitabında fikirlerini ifade ettiği diğer yazarlar, sömürgeciliğin, emperyalizmin, Batı hegemonyasının bir modernizasyon aracı olduğu, ilerleme ve gelişim sağladığı görüşüne sahiptirler. Bu yazarlar, batılı ülkelerin, daha az gelişmiş toplumlara, Batı medeniyetini götürmek görev ve ideali olan bir medenileştirme misyonuna önyak olması gerektiği görüşünü ileri sürerler

Bir Filistinli bir yerleşimciyi rehin alırsa bu "terörizmdir". Bir İsraili 3.000 çocuğu öldürürse bu "kendini savunmadır". Batının bu yargısı

halen devam etmektedir. Bugünlerde İsrail'in ABD'nin desteği ile Gazze'de on binlerce Filistinliyi öldürürken aynı mantığı ileri sürmektedir. Bu mantıkla yaptıkları katliamı ve soy kırımını Batı kamuoyunda haklı göstermeye çalışmaktadırlar. Bu soykırım Batı'lı devlet yöneticileri tarafından çıkar ilişkileri nedeniyle kabul edilse de halklar kabul etmemektedir. Batı'daki insanlar artık oryantalizmin ve emperyalizmin gerçek yüzünü görmekte ve bu nedenle de seslerini yükseltmektedir. Bu durum emperyalizmin ve siyonizmin ileride çökeceğinin bir göstergesidir.

Oryantalistler, Doğu medeniyetlerinin Avrupa medeniyetine ne kazandırdığını belirleyerek onları bu eksen üzerinde değerlendirirken, zamanla özünü tanımaya dönük Doğu'daki faaliyetlere de fundamentalizm adını vermiştir. Batılılar, yabancı istilaya direndikleri zaman bunun adı, vatanseverliktir olur ve öve öve göklere çıkartılır. Aynı şeyi, Doğulular yapınca bu, 'yabancı düşmanlığı' ve 'yobazlık' olur. (Rene Guenon, Modern dünyanın bunalımı)

Amerika'daki kürtaj kliniklerini bombalayan papaz Michelle Bray, Oklahama'daki hükümet binasını bombalayan Timothy McVeigh, Amerikan hükümetine savaş açan David Koresh, Katolikler ve Protestanlar arasında onlarca yıl süren çatışmalar, Bosna'daki Ortodoks Sırp'ların katliamları, tecavüzleri, Amerika'daki Evangelist grupların Irak'ta katlettiği yüz binlerce masum Müslüman yakın tarihte Hıristiyanlık adına pek çok cinayetin işlendiğini göstermektedir. 1994 yılında Brooklyn'li bir psikolog olan Baruch Goldstein, el Halil Cami'ne giderek sabah namazında, namazı kılan Müslümanların üzerine ateş açar ve 38 kişiyi katleder. Yahudi Başbakan İzak Rabin'i, terörist bir örgüt üyesi olan Yigal Amir öldürür. En son Yeni Zellanda'daki katliamda camide 50 Müslüman şehit edilir. Bu mu medeniyet ve insanlık?

1998 yılında ABD, kimyasal silahlar için malzeme ürettiğini iddia ettiği Sudan'daki bir fabrikayı vurmuş. Ama bu fabrikanın söz konusu

malzemeyi üretip üretmediğine ilişkin kuşklar seslendirilmiştir. Bu saldırıların uluslararası hukuktaki yeri nedir? Aynı saldırıların Japonya'nın 1942 yılında Hawaii'ye düzenlediği önleyici saldırılardan ya da Almanya'nın 1930'lu yıllarda birçok ülkeyi işgal etmesinden ne farkı vardır? Sudan, Usama bin Ladin'i barındırdığı için ABD tarafından tehdit olarak görülür. Ancak bu durumun, ABD'nin IRA örgütü için para toplayan kişileri barındırmasından ne farkı vardır? Bu durum herhalde İngiltere'ye, ABD deki hedefleri bombalama hakkı vermez. Saddam, İsrailileri kendisi için bir tehdit olarak görme hakkına sahip değil miydi? Terörizmin gerilla savaşı olarak karşımıza çıktığı yaygın durumlardan biri, kişinin ülkesinin düşman güçlerince işgal edilmedir. Tıpkı II. Dünya Savaşı'ndan sonra da tüm Avrupa'nın karşılaştığı durum gibi. Bu direniş işgal güçleri tarafından kaçınılmaz olarak terörizm olarak görülecektir, ama işgal güçlerinin kendileri de sık sık teröristi taktiklere başvurmuşlardır. Örneğin işgal güçleri sivil halkın üzerine ateş açmakta çoğu zaman bir sorun görmemektedir. Medyada Filistin'li savaşçılar hemen hemen her zaman terörist olarak yer alır. Genelde aşırı dini görüşler ile hareket eden İsraililerdir. ABD'deki yerli topluluk Çerokilerin 3000 silahlı adamı asker değildir. Zira asker sözcüğü sömürgeciler ya da eski İngiliz askerleri için kullanılmıştır. Devlet terörizminin birçok örneğine yakın geçmişte de rastlanmıştır. Mesela CIA'nın Güney Amerika'da beğenmediği hükümetlere karşı savaşan silahlı grupları, Şili'de Allende ve Nikaragua'da Sandinistaları teşvik etmesi bu türdendir. Demokratik güçlerin kendi kısa ya da uzun vadeli çıkarları için bu türden terörist faaliyetlere destek vermesini hiçbir şey engellememiştir. Hatta bunu özgürlük mücadelesi kisvesine bürünmüşlerdir. İsrail devletinin kurulmasıyla teröristlerin statüsü değişmiş ve daha önce illegal olan bu terörist örgüt daha sonra devletin ordusu haline gelmiştir. Aslında 17. yüzyıl Amerika'sında olan biten tekrarlanıyordu. Zira bu dönemde, Avrupa'dan gelen sömürgeci göçmenler, Kızılderililerin topraklarını ellerinden almış ve kalanları da

koruma bölgelerinde sürmüşlerdir. İslamî grupların kolayca terörist olarak damgalanmaları, onların siyasi ve sosyal gündemlerinin gözden kaçırılmasına yol açmıştır. Filistin ve Keşmir'in bağımsızlığı, batılı güçlerin petroleri çıkarması gibi konular gözden kaçırılmaktadır. İsrail'in yakın doğuya nüfuz etmesi başka bir tür Haçlı savaşı olarak görülebilir. (Jack Goody, Tarih Hırsızlığı)

Oryantalizmin işlevi, oryantal toplumları yönetilebilir ve kavranabilir seviyeye indirmektir. Oryentalist mantık, Doğunun insanını, yönetimleri istenilecek bir topluluk olarak görmüşlerdir

Oryantalizm her zaman Batı'ya hizmet ettiğini, İngiliz Filozof C.E.M. Joad (1891,1953) "The Story of Indian Civilization" kitabında şöyle anlatmaktadır: "Bir İngiliz bilmeyerek yahut bilmezden gelerek milletlerin uğradıkları acıları unutarak, İngilizlerin barışçı bir millet olduklarına inanır. Başkalarını savaş delisi ve kan dökücü olmakla suçlar. Elindeki bitmez tükenmez serveti, kendisi ile paylaşmak isteyenlere, savaş delisi lakabını takar. Batıda savaşların demokrasiyi korumak için yapıldığı ne kadar söylenirse söylensin, hakikat ortadadır. Bu savaşlar sadece, kuvvet yarışına girişen blokların mücadelesidir."

Türk sadrazamının İngiltere elçisi Sir Robert Enslley'e verdiği resmi yazı, İngiliz milletvekili Mister Grey tarafından 1792 yılı 29 Şubatında avam kamarasında okunur: İyi huylar çoktan Avrupa'dan kovulmuştur. İngiltere insanları alıp sattığından ona hiç güvenmemek gerekir. Sizin dostluğunuza, yardımınıza istekli değiliz. (Rusya ile arabuluculuk önerisinde bulunmaktadır İngiltere) Bakanınız sadece, paraya taptığını haber aldığımız ulusunuzu eğlendirmek için bir iş çevirmektedir. Sizin ayırt edici özelliğiniz cimriliğinizdir. Siz tanrısız alırsınız ve satarsınız. Taptığınız paradır. Bakanlarınız ve ulusunuzun gözünde her şey ticarettir. Türkler hile ve oyun bilmezler. Sizin gibi herkesi yoldan çıkaracak bir ulusun nesine güvenilebilir? Hâlbuki Türk, hiçbir söz vermesine, şerefine karşı koymuş mudur? Asla! Buna karşılık hiçbir

Hıristiyan devleti faydanın ve hırsın gerektirdiği zamandan başka hiçbir sözünü tutmuş, hiçbir taahhüdünü yapmış mıdır? Hayır! Eğer siz, denildiği gibi dünyanın en alçak Hıristiyan ulusu değilseniz, en atak ve en sahteci ulusu olduğunuz gerçektir. Sizin aranızda yaptığınız barışlar rüşvete dayanır. Osmanlı vezirleri Avrupalıların sözlerini çok dinlemişler fakat her zaman hainlik görmüşler, satılmışlar ya da aldatılmışlardır. Sizin amacınız bütün insanlığı birbirine düşürmek sonra faydalanmaktır. Sizin dininiz para kazanmaktır. Taptığınız put cimriliktir. (Lord John Davenport, Muhammed ve Kur'an'da Özür)

Oryantalistlerin çoğu, İngiliz şirketinin resmi görevlileri ile bazı misyonerlerden oluşuyordu. İngiliz oryantalizmi, yöneten ile yönetilen arasındaki psiko-kültürel boşluğu köprü olmayı amaçlar. Oryantalistler, Hindulara İslam öncesi geçmişleri için sistematik bir bakış açısı sağladılar. Oryantalistler, Hindistan'daki İngiliz düzeninin muhkem kullanması için araç olurlar. Oryantalistler, kamu görevlileridirler. İngiliz oryantalist siyaseti, Avrupa düşüncelerinin yayılımını sağlamıştır. (Philip G. Altbach, Gail P. Kelly, Sömürgecilik ve Eğitim)

Prof. Dr. Asaf Hüseyin, "Batı'nın İslam'la Kavgası" adlı kitabında şunları yazmaktadır:

"İsrail'in Filistinlilere veya Lübnan'a yönelik saldırıları 'misilleme' olarak görülürken, Filistinlilerin İsrail'e gerçekleştirdiği bir hücum 'terörist saldırı' olarak nitelendirildi. İslam konusunda olumsuz olan her şey haber olarak görülmektedir.

Bir gazete (The Chicago Tribune) Arapları suçlayarak, "Arapların İsrail'e ortadan kaldırmaya yönelik bir silah olarak Filistin problemini yarattıklarını" yazıyordu. Amerikan deniz bombardımanında sivil halk hedef alınır. Ama bunun fazla bir haber değeri yoktur. Ama eğer böyle bir bombardıman İsraililere karşı Müslümanlar tarafından

gerçekleştirilmiş olsaydı, kuşkusuz geniş bir şekilde haber yapılırdı. Washington Post'un bir muhabiri, "İsrail'in tek amacı Lübnan'ı terörizm tehlikesinden kurtarmaktı" diye yazmaktadır. İsrail'in msket bombalarının biri hastaneye isabet etmesi bir savaş kazası olurken bunu İsraililerin yaptığını gösteren hiçbir delilin bulunmadığı da ifade ediliyordu. Bu ve benzeri birçok delil olayın dini boyutunu, batının anti İslami geleneğini gözler önüne sermektedir. Gazeteci, batı toplumunun bir ürünüdür ve ister seküler olsun ister dini, bu toplumun bütün geleneklerini aynı oranda özümsemeye müsaittir. Verilmek istenen mesaj Müslümanlar ne kadar seküler hale getirilirse herhangi bir ülkedeki batı çıkarlarını o kadar az tehdit ederler. Kitle iletişim araçları batılı haber ajanslarının denetimi altındadır, medya kamuoyunu etkilemek için güçlü bir araç olarak kullanılmaktadır ve politik, ekonomik ve stratejik çıkarlara hizmet etmektedir. Medya, dünyadaki batı yanlısı devletlerin yanında yer almaktadır, medya Batı'nın propaganda silahı haline gelmiş ve İslam ise onun en zavallı kurbanıdır."

Oryantalizmin doğu ülkelerini sömürme ve insanları düşünce yönünden etkisiz hale getirme çabaları bugün de aralıksız devam etmektedir. Özellikle İslam'ın gerçek anlamını insanların kafalarından silmek için birçok yönden saldırılmaktadır. İlimli İslam, Dinlerarası Diyalog ve sahte tarikatlar bunlarla ilgili bazı örneklerdir. İnsanlarda batı hayranlığı oluşturularak zihinlerin doğru çalışması dumura uğratılmıştır. Bu propagandaların etkisinde kalan insanlar kendi eski kültür ve inançlarını terk ederek, kendilerini tamamen sömürme amacıyla oluşturulan batı kültür ve inançlarını benimsemektedirler. Bu doğu toplumlarının intihar etmesi demektir. Bunun sonunda doğuda toplumsal krizler baş göstermektedir.

Bugün de bu olumsuzluklar devam etmektedir. Ancak bunun böyle ebediyen devam etmesine imkân yoktur. Çünkü insan eliyle üretilen bütün sistemler ve yönelişler muhakkak çelişiklere sahiptir. Bu çelişikler

zamanla artacak ve dünya bir kaos ortamına dönüşecektir. Bu 3. Dünya Harbi demektir. Bunun göstergeleri günümüzde mevcuttur. Ancak bu tehlikeleri güç ve kudret sahibi ülkeler umursamamaktadırlar. Kendilerinin güçlü oluşları, onların daima üstün ve galip olacakları inancını yaratmıştır. Fakat bunun böyle olmadığına tarih şahitlik etmektedir. Tarihte birçok güçlü devletler sonunda harplerle, istilalarla ve hastalıklarla çökmüşlerdir. Bugün de aynı şeylerin vuku bulması yakındır.

İslam alimi İbn Haldun (1332, 1406) bu konuda “Mukaddime” adlı kitabında, devletlerin de insanlar gibi doğma, büyüme, yaşlanma ve ölme gibi safhalardan geçtiğini söyler. Buna tarihte birçok örnekler verir. Buradan hareketle bugünkü emperyalist devletlerin de çökmeye doğru yaklaştıklarını tahmin edebiliriz. Bugünkü olaylar bu çöküşün işaretleridir.

Allah Teâlâ dünyada hiçbir insana, topluluğa ve devlete ebedi bir hayat saltanatı vermemiştir. Hepsinin hayatı bir gün sona erecektir. Buna göre bugünkü emperyalist devletler de sonunda yıkılacaktır. Bu yıkılışının çok uzakta olmadığını düşünüyoruz. 2040 yıllarında 3. Dünya Harbi beklenmekte ve bu harbin sonunda bugünkü güçlü olan devletlerin çökeceği tahmin edilebilmektedir. Bu da oryantalizmin ve emperyalizmin sonu demektir.

(Makalenin 3. Bölümünü okumak için [tıklayınız](#))

Yorum ve Eleştirileriniz için : <mailto:oryanmh@gmail.com>

[Ana Sayfa](#)

[Makaleler](#)